Άνοιξη του ’76. Στα δεκαεννέα μισό. Τα τελευταία δυο χρόνια ημικαπνιστής, κρυφίως, εννοείται, των γονέων. Κάτι Καρελάκια στο πακέτο των δέκα, κάτι Άσσος στο ίδιο επίπεδο. Στα βαριά σεκλέτια, Τσιγκάνες στα μπλε καθώ ς και Gauloises, άφιλτρα δε, για ακόμα περισσότερη μαγκιά. Αλλά υπήρχε και η αγωνία της εξερεύνησης. Πολ μολ, Τζεί Πι Ες, Ρότιμανς, Ντανίλ, Astor, αλλά να και κάτι Old Navy ή καραβάκι, κάτι 5άρια και Sante δια να τιμηθεί και η γαλανόλεκος. Τουτέστιν, Ότι να ‘ναι. Το ταξίδι στον καπνό είχε πολλές στάσεις.

Αυτό που σε εμπόδιζε τότε, από το να μην φουμάρεις, ήταν να μην το μάθουνε τα γονικά. Οι εικόνες με τους καρκίνους στα πακέτα δεν υπήρχαν ούτε στις πιο νοσηρές φαντασίες, ενώ οι συμφορές που μπορούσε να φέρει το κάπνισμα ήταν μόνο για τους άλλους. Ποτέ για μας, βέβαια, και απόμακρες όσο και μια βόλτα στη σελήνη.

Ο κόσμος εκάπνιζε παντού. Στις υπηρεσίες τις δημόσιες, στα ξύλινα βαγόνια του ηλεκτρικού, στα κατεστήματα, ακόμα και στα τελευταία δρομολόγια, των αστικών συγκοινωνιών εκεί στο κάθισμα εμπρός δεξιά απέναντι από τον οδηγό, έχοντας ανάμεσα το κάλυμμα του πετρελαιοκινητήρα. Κοζάριζες τον ντράιβερ, κοίταζες πίσω μην έχει πολλούς και τον ερώταγες καθώς του πρόσφερες, πάνω από το λεβιέ των ταχυτήτων που μπορεί να είχε μήκος πάνω από μέτρο :
«Να το φουντώσουμε;»,
Ανοιχτά παράθυρα, και μαζί με τα σκορτσαρίσματα από τα ταλαίπωρα Scania έβγαιναν και τα ντουμάνια όξω, στην Αθηναϊκή νύχτα.

Το τσιγάρο, τότε(νες), ερχόταν από πολύ μακριά και με πολύ ένταση. Από τη φιγούρα του Humphrey DeForest Bogart, ως Ρικ, στην Καζαμπλάνκα, από τον James Dean στον Επαναστάτη (με τσιγαριά) χωρίς αιτία, από τον Clint που είχε σφηνωμένο το σιγκαρίλο στον Καλό Κακό και τον Άσχημο, αλλά και από τον Martin Sheen ως cpt. B.L. Willard στο Αποκάλυψη τώρα, του Francis Ford Coppola που κάπνιζε κάθιδρος στο σκάφος που τον πήγαινε στην σκοτεινή πραγματικότητα του συνταγματάρχη Κέρτς. Να μην ξεχνάμε και τον Λούκυ Λουκ, που είχε μόνιμα ένα στριφτό στα χείλη του.

Τέλος Απριλίου του ’76, ήρθε και Η φωλιά του κούκου. Εκείνο το δημιούργημα του Milos Forman που έδειξε πως αριστούργημα και εμπορικότητα είναι μεγέθη που μπορούν να συνδυαστούν. Η ταινία σάρωσε, απέσπασε τα πέντε πιο βαριά Oscar. Ανάμεσά τους, στην Louise Fletcher για την ερμηνεία της ως νοσοκόμα Mildred Ratched και στον Jack Nicholson, ως το αντίπαλο κινηματογραφικό της δέος, τον Randle Patrick McMurphy.

Εκεί λοιπόν στο ρεσιτάλ και την σύγκρουση των δύο τους, ο Jack Nicholson, βάζει το πακέτο στον δεξί μπράτσο και το στριμώχνει κάνοντας ένα ρεβέρ με το μανίκι του τίσερτ. Αυτό ήταν. Κολλήσαμε. Για παραλλαγή, το βάναμε στο αριστερό, καθότι δεξιόχειρες.

Τα θυμήθηκα όλα τούτα, με την είδηση του θανάτου του Robert C. Norris του εμβληματικότερου, ίσως από τους cowboys της P.M. Έφθασε τα 90, χωρίς ποτέ να καπνίσει. Νωρίτερα, τον φετινό Γενάρη, εγκατέλειψε τον μάταιο κόσμος μας, ένας ακόμη πρωταγωνιστής αυτών των διαφημίσεων, ο Eric Lawson, άλλο ένα δείγμα εκείνου του τραχύ άνδρα, στις αφίσες της Φίλιπ Μόρις για το γκραν σουξέ προϊόν της, το ερυθρόλευκο πακέτο με τας γωνίας. Αιτία θανάτου, κατά πως δήλωσε η σύζυγός του, Suzan, η αναπνευστική ανεπάρκεια λόγω χρόνιας αποφρακτικής πνευμονοπάθειας.

Βιώνοντας μια περίοδο βαριάς αντικαπνιστικής πολιτικής στην Ευρώπη, αλλά και πλήρους απαξίωσης των αντίστοιχων νόμων στην πατρίδα μας, εκείνες οι εικόνες με τους περιπετειώδεις, ελεύθερους, αδέσμευτους αρσενικούς, τε και καβαλάρηδες, είναι τόσο ξεχασμένες όσο και φανερά, πλέον, παράτυπες. Η παραγωγή, διάθεση, κατανάλωση προϊόντων καπνού είναι κάτι που γίνεται νόμιμα, αλλά ταυτόχρονα είναι σαν μην πρέπει να γίνεται. Συμβαίνει περίπου εν κρυπτώ, όπως τότε που καπνίζαμε κρυφά από τα γονικά.

Κι’ έτσι η χώρα του ….boro, μετά τα μυθώδη ποσά που μοίρασε στα μότορσπορ, στις διαφημιστικές εταιρείες, στα media γενικώς, είναι σαν να μην υπήρξε ποτέ(ς).

Σημεία των καιρών. Η ιστορία γράφεται αλλά και σβήνεται. Το παρόν διακατέχεται από, παθητικούς καπνιστές, αντιπαθητικούς αντικαπνιστές, ενίοτε και από συμπαθείς καπνιστές. Κι όλα τούτα σας τα γράφει ένας ολότελα καθαρός, από προϊόντα καπνού, τα τελευταία 16 χρόνια και δυο μήνες.

Marlboro 73

Marlboro
11

TEXACO
GOODYEAR